

Til lovforslag nr. L 55. Beretning afgivet af skatte- og afgiftsudvalget den 6. august 1981

Beretning

over

Forslag til lov om ændring af ligningsloven

(Fradrag for udgifter til bistand i skattesager)

[af Anders Poulsen (V) m.fl.]

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til ministeren for skatter og afgifter, som denne har besvaret skriftligt og i samråd.

Ministeren for skatter og afgifter har over for skatte- og afgiftsudvalget oplyst, at det nedsatte udvalg om eventuel styrkelse af lovfortolkningen inden for skatteadministrationen bl.a. arbejder med en nærmere analyse af en række domme på skatteområdet. Analysen tager sigte på at klarlægge, i hvilket omfang skatteadministrationens fortolkninger ændres af domstole. Udvalget agter endvidere at undersøge det rimelige i, at skatteydernes mulighed for at få ændret de tidligere års ansættelser er begrænset til de seneste 3 år, medens skattemyndighedernes adgang ikke er tilsvarende begrænset.

Det falder derimod ikke inden for udvalgets kommissorium at beskæftige sig med spørgsmålet om fradragsret for udgifter til bistand i skattesager.

Et *mindretal* (socialdemokratiets og socialistiske folkepartis medlemmer af udvalget) kan tilslutte sig ovennævnte synspunkter.

Et *andet mindretal* (venstres medlemmer af udvalget) udtrykker sin beklagelse over, at det ikke har været muligt at få lovforslaget gennemført. Mindretallet skal på den baggrund henstille til skatteministeren, at fradragsret for udgifter til bistand i skattesager gennemføres administrativt. I den forbindelse skal man henvise til folketingets ombudsmands redegørelse af 8. maj 1980 om spørgsmålet, hvori ombudsmanden i sin konklusion

udtrykker sin tvivl om rigtigheden af, at den omhandlede fradragsret kan anses for ophævet. Ombudsmanden mener, at statskattelovens § 6 giver lovhjemmel for fradragsretten, at retssikkerhedshensyn gør det betænkeligt, at man administrativt nægter fradragsretten, samt at der ikke er grundlag for den antagelse, som forvaltningen har lagt til grund for den administrative afgørelse, hvorved fradragsretten ophørte.

På grundlag af disse klare udtalelser fra folketingets ombudsmand finder mindretallet det yderst kritisabelt, at ministeren ikke gennemfører fradragsretten for udgifter til bistand i skattesager.

Det kritisable ved ministerens passivitet på området understreges af, at statskattedirektoratet i sin udtalelse af 25. september 1979 til skattedepartementet anfører, at fradragsretten vil indebære en administrativ lettelse. Dertil kommer, at Advokatrådet, Foreningen af statsautoriserede Revisorer, Foreningen af registrerede Revisorer og andre gentagne gange har henvendt sig såvel til skatteministeren som til folketingets skatte- og afgiftsudvalg og påpeget de urimelige virkninger af den manglende fradragsret. Netop disse argumenter er på det seneste blevet understreget særlig tydeligt ved bl. a. TV-udsendelsen den 24. juni d.å. om: »Skatteborgere i klemme«, hvor den i udsendelsen medvirkende familie efter ca. 6 års forløb og idelig kamp i rekursystemet vandt en skattesag ved højestretet, men derefter stod tilbage med en regning på et stort beløb til bistand i skattesager. Omkostninger, de ikke er fradragsberet-

tiget, men som har været nødvendige for den pågældende familie at afholde blot for at opnå det i henhold til lovgivningen rigtige skattetilsvær.

Desværre er tilfældet ikke enestående, men kun ét af mange – jfr. antallet af skattesager ved f. eks. landsskatteretten og domstolene: Dertil kommer uden tvivl mange, mange borgere, som afstår fra at gøre forsøg på at opnå deres ret på grund af den økonomiske belastning, som den manglende fradragsret for udgifterne til bistand i skattesager vitterligt udgør. Hensynet til den økonomiske belastning gør sig naturligvis navnlig gældende for folk med mindre indtægter.

Et *tredje mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) ønsker lovforslaget gennemført snarest, således at der bringes klarhed om retten til fradrag for udgift til bistand i skattesager.

Det at vinde ret over for det offentlige bør i princippet ikke belaste borgeren med udgift. Det kan i sig selv være nok med den ofte lange og trange vej, borgeren må gå for at få gennemført sin ret over for den offentlige forvaltning.

Der er et videre perspektiv i forslaget. Også om mange andre retsforhold gælder det, at borgeren for at vinde sin ret over for det offentlige må afholde udgifter. Jo mere omfattende lovgivningen og de administrative bestemmelser, der knytter sig dertil, bliver, jo større behov bliver der for ret til fradrag for udgifter til bistand.

Der er i øvrigt grund til at rejse spørgsmål til overvejelse af, fra hvilket tidspunkt forvaltningsafgørelser skal have retsvirkning over for borgeren, herunder om opsættende virkning, indtil klageadgang er udtømt, således at der foreligger en endelig afgørelse.

Mindretallet vil positivt medvirke til undersøgelse og løsning af disse forhold til betryggelse af borgernes retsstilling og retssikkerhed.

Et *fjerde mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) påpeger, at der under alle omstændigheder vil forekomme snevejs af uretfærdigheder og urimeligheder hver eneste dag, når der i et specialiseret, åbent samfund som det danske sker beskattning på 60–70 pct. i toppen af nettoindkomsten.

Den eneste måde, der virkelig kan rådes bod herpå – og på utallige andre urimeligheder, samfundsskader og uretfærdigheder, som indkomstskatten medfører – er totalt at afskaffe indkomstskatten.

Noget vil kunne vindes ved at gøre lovteksterne klarere, højne moralen hos embedsmændene, nedsætte marginalbeskatningsprocenterne, indføre mere udbredt offentlighed omkring skattesager og stoppe bagatelklapjagten.

Dertil kommer, at det må være en selvfølge, at den, der efter en vunden skattesag skal have tilbagebetalt et med urette erlagt skattebeløb, tillige får refunderet de morarenter, udpantningsgebyrer osv., som han i kraft af den tidligere fejlagtige afgørelse er kommet til at betale, hvorhos det samlede tilbagebetalingsbeløb må forrentes med en noget højere procent end den morarente, skattevæsenet kræver ved skatterestancer (det pågældende rentetillæg må tillige være skattefrit, så længe loven opretholder den urimelige ordning med, at morarenter ikke er omfattet af den almindelige rentefradragsregel).

Derimod vil en skattesubsidiering af advokat- og revisorbrancherne komme til at virke tilfældigt og vilkårligt. Det er da klart, at en umiddelbar retfærdighedsfølelse siger, at det er pløkurimeligt, at folk ud af allerede beskattede penge skal udrede deres omkostninger til skattesager. Men udvises blot et mindstemål af eftertænkksomhed, findes tusindvis af andre områder, hvor det også er pløkurimeligt at indkomstbeskatte folk. Den eneste måde at gribe problemet rationelt an på er at anvende de midler, der er til rådighed for indkomstskattelettelse, til generelle lettelser i stedet for at indføre nye svært administrerbare og uigennemsigtige fradragsregler. Dette gælder i ganske særlig grad efter, at de partier, som har stået for de senere års finanslove, har skabt en så overmåde vanskelig situation, hvor der ikke er midler til skattelettelser, medmindre fremskridtspartiets spareforslag vedtages og fastholdes i meget vidt omfang.

En skatteansættelse, som juridisk findes i orden, vil ofte være skingrende uretfærdig – de grupper, der har domstolenes sympati, vil ved at føre proces få åbnet ladeporte for fiduser og fupnumre. Omvendt behandles fædrelandets sande venner ofte særdeles urimeligt i skatteprocesser. Jfr. nærmere Folke-

tingstidende for 6. november 1980, sp. 1608-11.

Kort sagt: at tilskynde til at føre retssager om skattespørgsmål er ikke under de gældende forhold nogen hensigtsmæssig anvendelse af samfundets sparsomme ressourcer.

Et femte mindretal (det radikale venstres medlem af udvalget) udtaler:

Under henvisning til ombudsmandens redegørelse ønsker det radikale venstre, at der hurtigt tages skridt til at skabe så klare regler, at der ikke bliver mulighed for diskussion om kompensation for skatteyderes udgifter i sager om skatter.

Mindretallet kan imidlertid ikke anbefale den i lovforslaget anviste udvej. En gennemførelse af forslaget vil jo i intet tilfælde give fuld kompensation for skatteyderens udgifter, og den delvise kompensation, der foreslås, er således udformet, at den giver mest kompensation til de skatteydere, der har den største indkomst – indtil godt 70 pct. af de afholdte udgifter – mens skatteydere med mindre indkomster må affinde sig med en kompensation på blot 40 pct.

Lovforslaget beskæftiger sig kun med en del af retssikkerheden på skatteområdet.

Det udvalg, som ministeren for skatter og afgifter har nedsat, må hurtigt gøre sit arbejde. Derefter bør andre inddrages i drøftelserne, og allerede i samlingen 1981-82 må der tages skridt til en bedre sikring af retssikkerheden på dette væsentlige område.

Et sjette mindretal (centrum-demokraternes medlem af udvalget) ser positivt på det af ministeren iværksatte udvalgsarbejde, men ønsker dog at understrege, at man støtter

princippet om fradragsretten for udgifter til bistand i skattesager og fortsat ser fradragsretten inddraget i drøftelserne, uanset at spørgsmålet ikke er omfattet af udvalgets kommissorium.

Et syvende mindretal (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) deler den opfattelse med forslagsstillerne, at der må skabes en sådan grad af retssikkerhed på det skattemæssige område, at den enkelte skatteborger føler sig tryk over for administrationen af de gældende skattelove.

Mindretallet er imidlertid ikke af den opfattelse, at spørgsmålet løses gennem indrømmelse af fradragsret for de udgifter, som den skattepligtige har afholdt til bistand i skattesager. Dels behøver der ikke at være nogen naturlig sammenhæng mellem indkomstens størrelse, skattesagens økonomiske omfang og omkostningerne ved at føre sagen, dels forekommer det ikke rimeligt, at man får rabat efter indkomstens størrelse. Mindretallet er mere stemt for, at der indrømmes fri proces i første instans.

Når der i det hele taget har kunnet skabes debat om retssikkerheden i skattesystemet, så må det tages som udtryk for, at der er et klart behov for en forenkling af skattelovgivningen. Når der har været mulighed for og baggrund for at skabe en sådan debat, så skal man heller ikke være blind for, at man også i vide kredse har følt, at den gældende skattelovgivning indeholdt urimeligheder og uretfærdigheder. Det er på denne baggrund, at man blandt andet skal se Danmarks retsforbunds forslag om en reform af det danske indkomstskattesystem.

P. u. v.

TASTESEN

formand